

Älykästä automaatiota ja työhyvinvointia pk-yrityksiin

22.12.2025

Kotimaisten kielten keskuksen (2025) mukaan sana *kiire*, tarkoittaa ”käytettävissä olevan ajan niukkuutta”. Kiire on meille monelle tuttu käsite. Sopiva määrä kiirettä voi tehostaa tuottavuutta, mutta usein aikapaine lopulta heikentää suoriutumista tehtävistä (Moore ja Tenney, 2012). Kiireestä ja työkuormasta on tullut osa arkeamme niin kotona kuin työelämässä, halusimme tai emme. Etenkin työhyvinvoinnin edistämisellä saattaa olla vaikeuksia pysyä perässä muuttuvassa ympäristössä, sillä eurooppalaisessa työelämässä on parhaillaan tapahtumassa merkittävä murros, jonka tekoäly tuo tullessaan. Kyse ei ole enää siitä, tuleeko tekoäly työpaikoille, vaan miten se muuttaa työn arkea. Työterveyslaitoksen mukaan (i.a.) digitalisaation ja tekoälyn vaikutukset työhyvinvointiin eivät ole yksinkertaisesti mitattavissa, sillä siihen vaikuttaa tapa, jolla uusia teknologioita otetaan käyttöön ja sovelletaan työhön. Kyseessä ei siten ole pelkästään teknologinen muutos, vaan paljon laajempi sosiotekninen kokonaisuus, jossa sosiaaliset tekijät kuten ohjelmistojen käyttötavat, uudet toimintatavat -ja kulttuurit, työn organisointi ja teknologia yhdistyvät ja kietoutuvat toisiinsa käyttäjän ja työyhteisön määrittämällä tavalla.

Tekoälypiloteilla vaikutetaan työhyvinvointiin

Kiireen ja työkuorman hallinta ei ole enää ainoastaan perinteisten työjärjestelyjen varassa. Uudet teknologiat, erityisesti tekoäly, antavat mahdollisuuksia muuttaa työn arkea ja vähentää työssä koettua kuormitusta. Miten se tapahtuu, riippuu meistä itsestämme: uskallammeko kokeilla, oppia ja ottaa uusia työkaluja käyttöön? SEAMK on mukana marraskuussa 2025 alkaneessa valtakunnallisessa AIKAA! Älykästä ja inhimillistä automaatiota mikro- ja PK-yritysten arkeen – hankkeessa. AIKAA!-hankkeessa selvitetään ja pilotoidaan, miten uutta luova generatiivinen tekoäly (GenAI) voi vähentää kiirettä ja kuormitusta sekä

siten edistää hyvinvointia PK-yrityksissä. Tavoitteena on löytää keinoja hyödyntää tekoälyteknologiaa niin, että se tukee työntekijöiden jaksamista ja osaamista, sekä auttaa hallitsemaan ja vähentämään haitallista työkuormaa ja kiireen tunnetta. Hankkeessa toteutetaan 32 yritykselle niiden tarpeisiin räätälöity tekoälypilotti de minimis -tuen avulla. Ennen pilotointia selvitetään yritysten kiireen juurisyyt ja tekoälyvalmius, jotta ratkaisut vastaavat todellisiin kipupisteisiin. Pilotit eivät ole irrallisia kokeiluja, vaan osa kokonaisuutta, jossa opit kootaan yhteen ja jaetaan laajasti muiden yritysten hyödynnettäväksi. Hankkeen kohderyhmän yritykset toimivat kiinteistönhoidon, teknologiateollisuuden, elintarviketeollisuuden sekä taloushallinnon toimialoilla. Kunkin hankepartnerin toimintamaakunnasta on hankkeeseen valittu kahdeksan PK-yritystä näiltä toimialoilta. Etelä-Pohjanmaalta pilottikohteina on siten mukana ruoka-alan yrityksiä, joiden kehittäminen on erityisesti SEAMKin osaamisalaa, mutta myös kolmen muun toimialan yrityksiä.

Kaikille näille yrityksille yhteistä on halu löytää ja testata uusia keinoja työn kuormittavuuden vähentämiseen tekoälyn avulla. Hankkeen avainsanaparina on inhimillinen automaatio. Se tarkoittaa esimerkiksi GenAI:lla rakennettuja automaattisia ratkaisuja, joiden tarkoitus ei ole korvata työntekijöitä vaan vähentää kuormittavia ja toistuvia tehtäviä, jotka aiheuttavat työntekijöille jatkuvaa kiireen tunnetta ja stressiä. Näin työntekijöiden aikaa vapautuu muuhun tuottavaan tekemiseen. Esimerkiksi elintarviketeollisuudessa tekoäly voi auttaa tuotannon ruuhkahuippujen optimoinnissa tai tilaustenkäsittelyssä, taloushallintoalalla ostolaskujen automaattisessa tiliöinnissä ja kiinteistönhoitoalalla chatbottina asiakkaiden yleisimpiin kysymyksiin vastaamisessa. Ratkaisuja löytyy varmasti yhtä monta kuin tarpeitakin on.

Tekoälyllä voidaan keventää työkuormaa ja vähentää toistuvia tehtäviä esimerkiksi elintarviketeollisuudessa. (Kuva: SEAMK Kuvapankki).

Hankkeen tavoitteena on kehittää pilottien pohjalta skaalattavia malleja, joita voidaan hyödyntää myös muilla toimialoilla. SEAMKin rooli AIKAA!-hankkeessa on tuoda elintarvikealan parhaat käytännöt yhteiseen käyttöön sekä toimia sillanrakentajana; koota toimialaraportit hankkeen kohderyhmätoimialojen käyttöön, tuottaa valtakunnalliset analyysit ja levittää tulokset laajasti eri verkostoihin, muun muassa toimialaliittojen ja yhteistyökumppaneiden kautta.

Kohti kestävämpää työelämää

Yhdessä muiden korkeakoulujen kanssa SEAMK auttaa yrityksiä ottamaan käyttöön ratkaisuja, jotka vähentävät työssä koettua kiirettä ja kuormitusta. Tavoitteena on parempi työelämä, jossa automaatio tukee ihmistä, vapauttaa aikaa mielekkääseen työhön ja vahvistaa työhyvinvointia. Näin rakennamme reitin kohti tuottavampaa ja kestävämpää arkea – teknologian ja ihmisen yhteistyönä. AIKAA!-hanke toteutetaan valtakunnallisesti 1.11.2025-29.2.2028 välisenä aikana. Hankkeen pääkoordinaattorina toimii Haaga-Helia ammattikorkeakoulun, osatoteuttajia ovat SEAMK, LAB ammattikorkeakoulu sekä Oulun Yliopisto. AIKAA!-hanke on EU:n osarahoittama ja yksi Parempi työelämä!-valtakunnallisen työelämän kehittämisen koordinaatiohankkeen alainen osahanke. Hankkeen omille verkkosivuille osoitteeseen AIKAA! Älykästä ja inhimillistä automaatiota mikro- ja PK-yritysten arkeen | SEAMK Projektit päivitetään Etelä-Pohjanmaalla järjestettävät yrityksille suunnatut tapahtumat, ajankohtaiset kuulumiset sekä viestintämateriaaleja. **Elina Huhta** SEAMK Kestävät ruokaratkaisut

Lähteet

Moore, D.A & Tenney, E. R. (2012). Time pressure, performance, and productivity. Teoksessa Neale, M. A., & Mannix, E. A. (toim.), *Looking back, moving forward: A review of group and team-based research (312-317)*. Emerald. Kotimaisten kielten keskus (Kotus). (2025). Teoksessa Kielitoimiston sanakirja. Haettu 16.12.22025, https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/ – /kiire?searchMode=all Työterveyslaitos. (i.a.) Digitalisaatio ja työ. Haettu 15.12.2025, https://www.ttl.fi/teemat/tyoelaman-muutos/digitalisaatio-ja-tyo Asiasanat: elintarvike, työelämä, kiire, tekoäly, GenAI, työhyvinvointi